Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba și Literatura Română și Religie - GIMNAZIU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
Probă scrisă
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
29 martie 2025

Clasa a VI-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

PARTEA I **40 de puncte**

Se dă textul:

Bunicul... Ce icoană sfântă a credinței în clipele de pocăință!... Bunica... Ce izvor de alintare pentru noi, în avântul nebuniilor noastre copilăreşti!...

Când eram mic, amândoi trăiau; şedeau alături de noi; curțile răspundeau una într-alta printr-o portiță ascunsă în mărăcini în fundul grădinii. Când mă bătea mama, eu fugeam la bunicul, sora mea la bunica.

Nu mai ştiu de câte ori s-a repetat scena aceasta; în odaia bunicului, eu, potolit din plâns, cu o mână în buzunar pipăind gologanul* de la el, cu cealaltă pe genunchiul lui, căutând să-i iau mâna să i-o sărut... Alături, sora mea, mai mică, mai răutăcioasă, suspinând încă de durerea urechelei* din care abia scăpase... Se auzeau cheile de la brâul bunichii*, zdrăngănind; apoi zgomotul cutiei de la scrin, deschisă şi... restul îl ghiceam: bunica avea cofeturi* – leacuri lacrimilor noastre.

În sală ne întâlneam amândoi frații:

— Ție ce ți-a dat?

— Dar ție?

Aveam şi unul şi altul obrajii pătați de lacrimi, şi totuşi parcă nici nu plânsesem. Atât ne ardea acum de darurile căpătate, de schimbul ce aveam să facem, pe urmă, cu lucrurile. [...]

Se apropia Sfânta Maria, ziua darurilor. În ajun amândoi frații stam în grădină, gânditori, îngrijorați. […] Crescusem, şi obiceiul tot nu se schimbase. Bomboanele, lirele* strălucitoare, hainele noi ne-ar fi umplut de acelaşi farmec şi acum, la doisprezece ani, ca şi în anii ceilalți. […]

Dinspre grădina bunicului venea un zgomot uşor de paşi. Ne uitam pe furiş prin gard. Încet, bătrânul se plimba printre gutui, cu ochii mai mult pe sus, uitându-se la roade. Pomii erau încărcați. Dar simțeam că nu acolo îi era gândul, ci aiurea, căci uneori căta prea mult în aceeaşi parte şi tresărea aşa deodată, ca din somn, fără ca măcar o frunză să se clatine. Parcă presimțea că suntem pe aproape, căci ne striga încet pe nume.

I.A. Bassarabescu, *Iertarea*

**gologan* – s.m. (în trecut) monedă de aramă (în valoare de 10 bani)
**urechelei* – urechelii
**bunichii* - bunicii
**cofeturi* – s.n. diverse sortimente de bomboane, de zaharicale
**liră/ lire* – s.f. (aici) monedă turcească de aur

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. 20 de puncte

1. Indică antonimele potrivite pentru sensul din text al cuvintelor: *răutăcioasă* și *îngrijorați.* **4 puncte**
2. Formulează o idee principală pe baza celui de-al doilea alineat al textului. **4 puncte**
3. Menționează tipul de narator din text, ilustrându-l cu o secvență. **4 puncte**
4. Prezintă, în unu-două enunțuri, o trăsătură a bunicului. **4 puncte**
5. Explică, în 30–50 de cuvinte, modul în care se reflectă relația strânsă dintre nepoți și bunici. **4 puncte**

B. Redactează o compunere narativă, de minimum 150 de cuvinte, în care să povestești o întâmplare deosebită trăită alături de un membru al familiei tale. Include și o secvență descriptivă de minimum 30 de cuvinte. 20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

– formularea unui titlu potrivit; **2 puncte**
– respectarea convențiilor textului narativ ; **6 puncte**

– includerea unei secvențe descriptive; **4 puncte**
– prezentarea unor idei creative, adecvate cerinței. **8 puncte**

PARTEA a II-a **40 de puncte**

Se dă textul:

Familia este locul în care omul învață pentru prima dată ce înseamnă dragostea, iertarea și răbdarea. Aici sufletul copilului se modelează asemenea unui vas moale, care va lua forma pe care părinții i-o dau. De aceea, părinții trebuie să fie pentru copiii lor icoane vii ale virtuții. Dacă familia este întemeiată pe credință, aceasta va fi un izvor de bucurie și mântuire.

Sfântul Vasile cel Mare, *Omilii și cuvântări*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Identifică două virtuți care pot fi învățate în familie. **4 puncte**
2. Transcrie comparația referitoare la educația copiilor. **4 puncte**
3. Formulează o învățătură morală desprinsă din textul dat. **4 puncte**
4. Explică expresia *părinții trebuie să fie pentru copiii lor icoane vii ale virtuții.* **4 puncte**
5. Comentează, în 30-50 de cuvinte, secvența: *Dacă familia este întemeiată pe credință, aceasta va fi un izvor de bucurie și mântuire.* **4 puncte**

B. Pornind de la enunțul *Familia este locul în care omul învață pentru prima dată ce înseamnă dragostea, iertarea și răbdarea,* realizează un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți importanța credinței în familia creștină, valorificând experiența culturală și/sau religioasă.

20 de puncte

REDACTARE **10 puncte**

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **1 punct**
- respectarea limitelor minime de cuvinte. **1 punct**